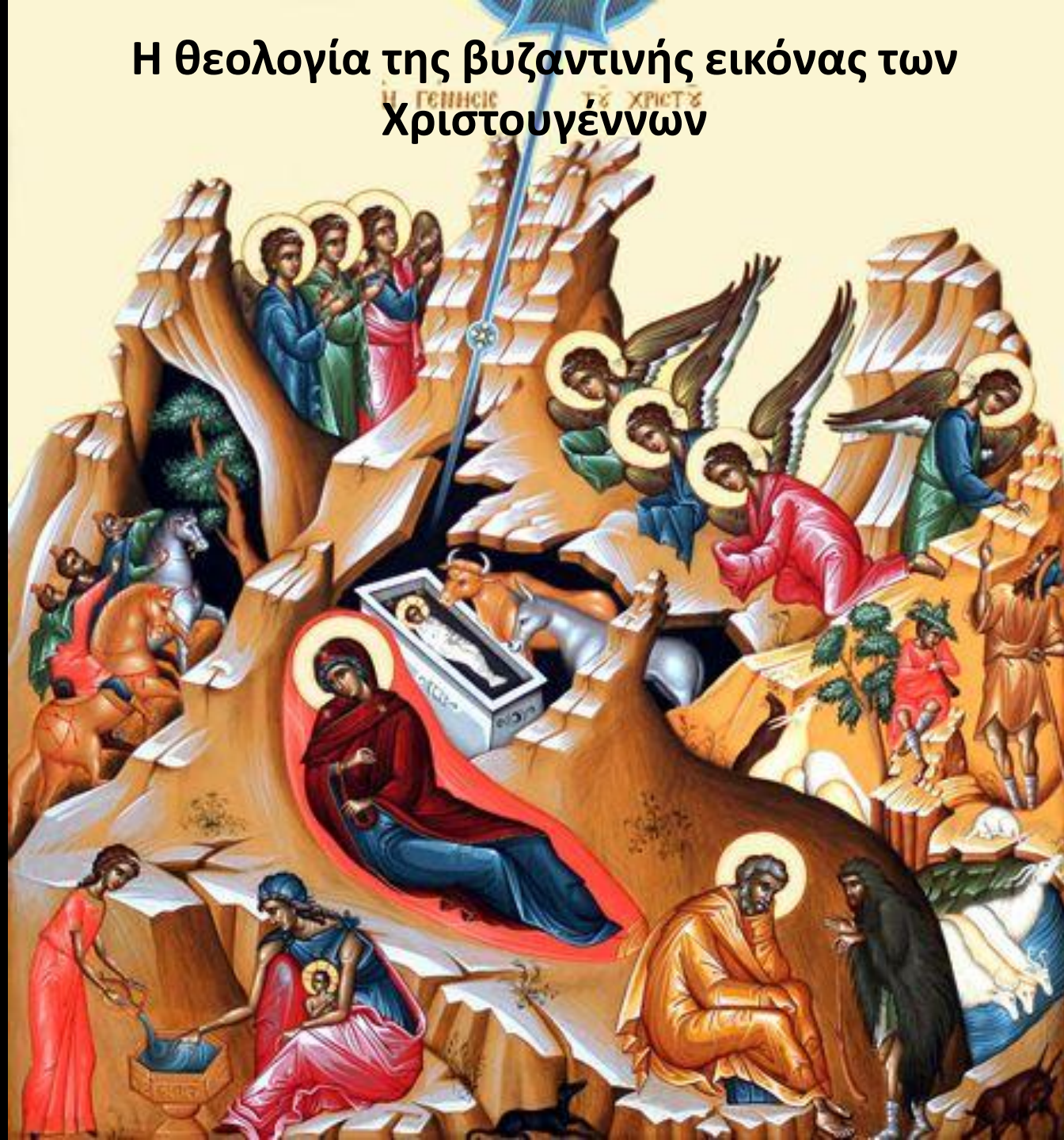
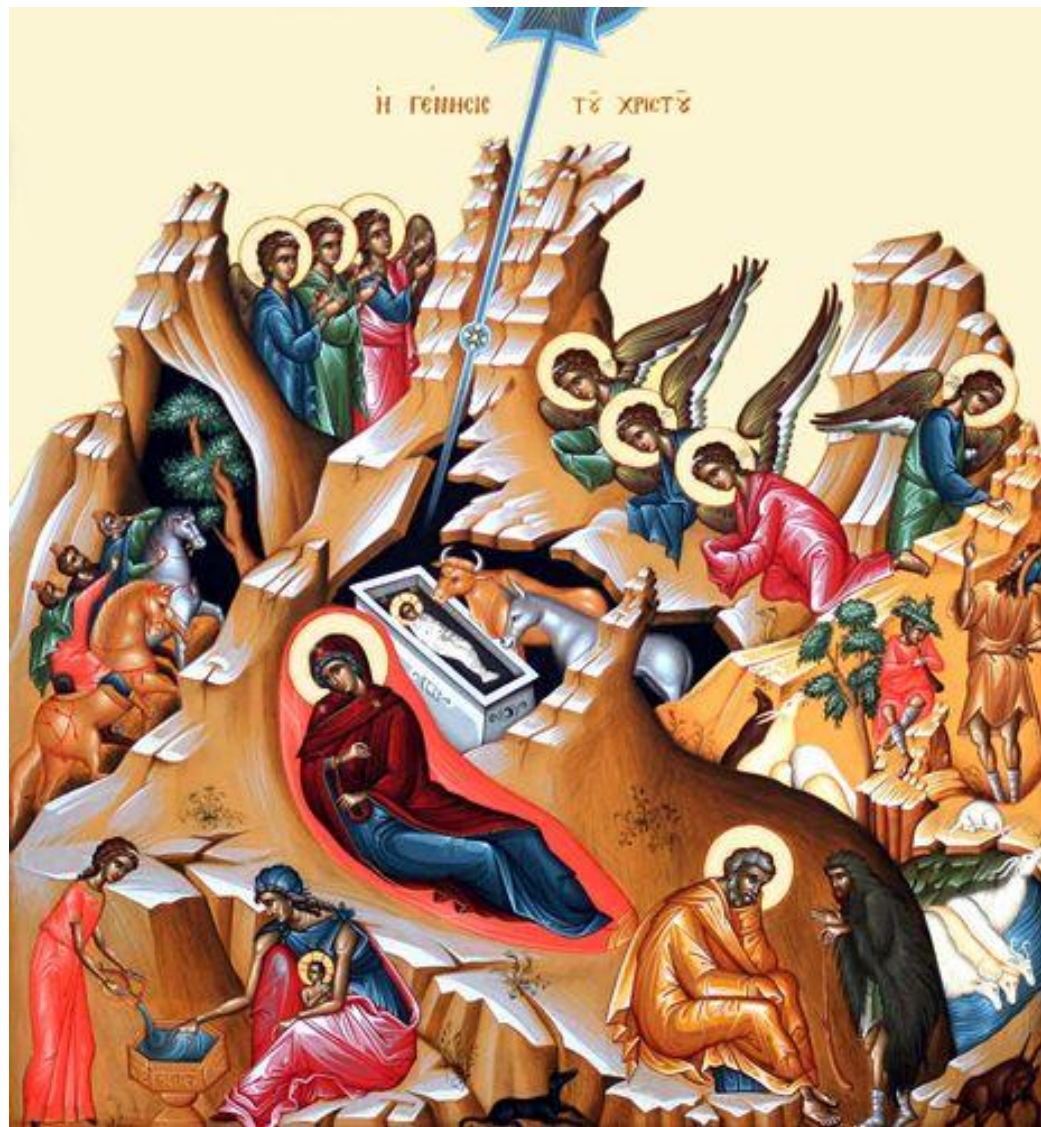

Η θεολογία της βυζαντινής εικόνας των Χριστουγέννων

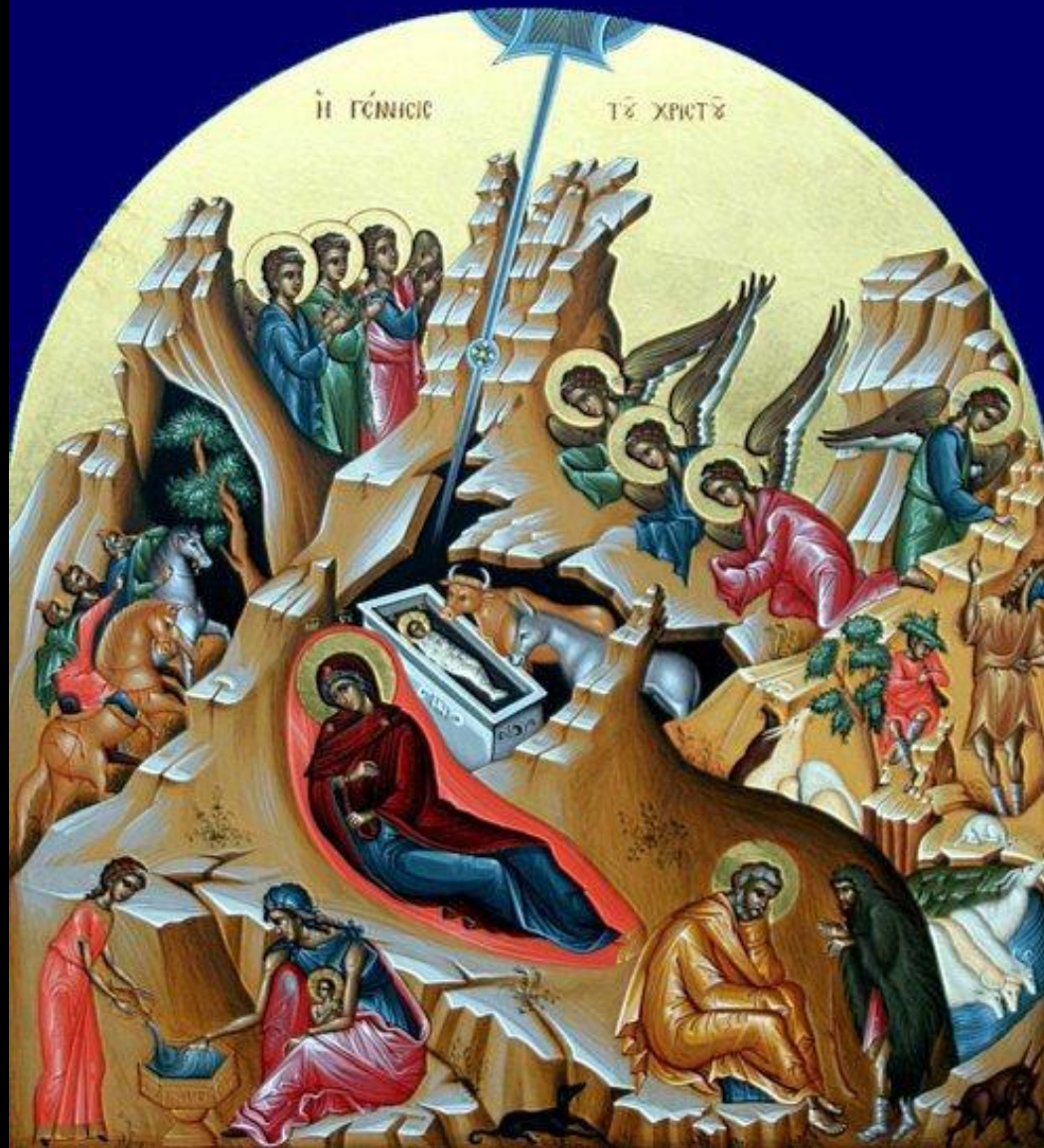

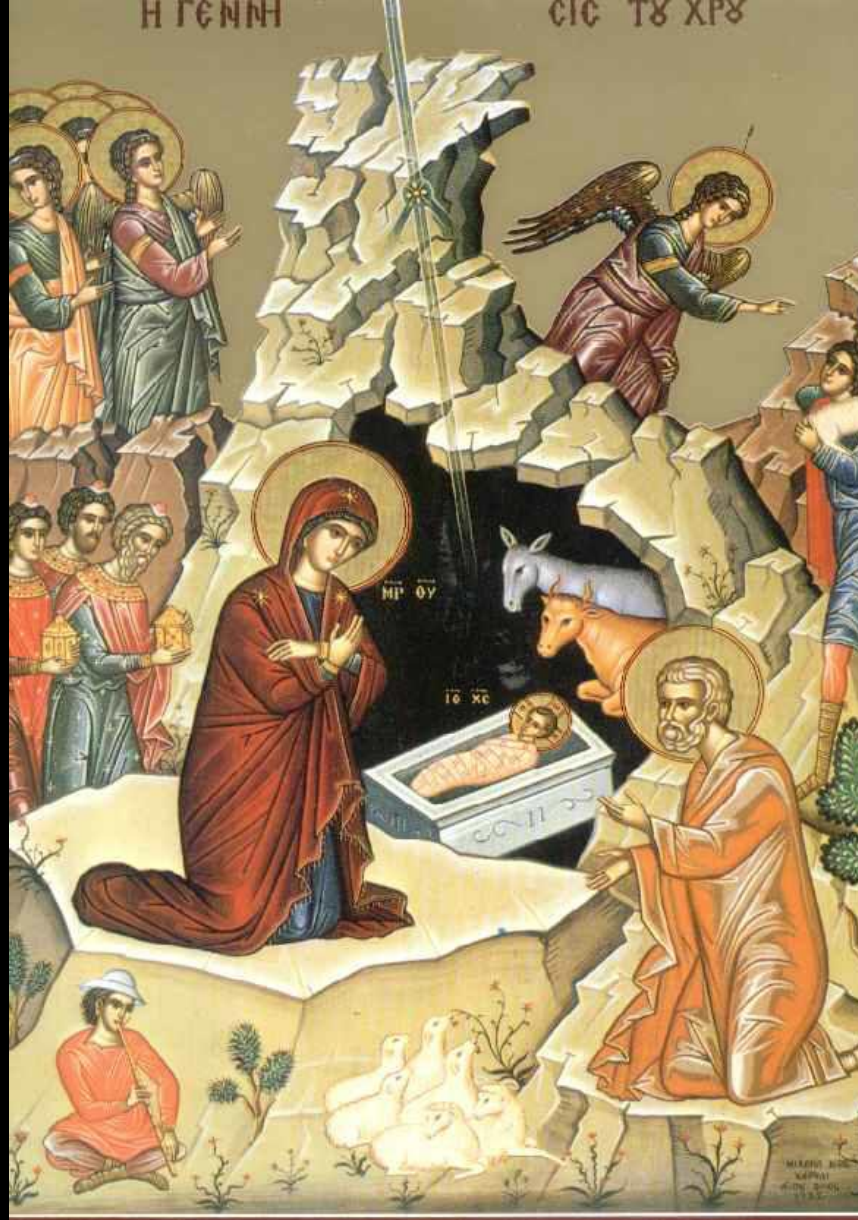
Όλες οι αναφορές των Ευαγγελίων σχετικά με τη Γέννηση του Χριστού και η παράδοση της Εκκλησίας μας συνυπάρχουν στη βυζαντινή εικόνα της Γεννήσεως

Είμαστε μακριά από την εικόνα του ειδυλλιακού μικρού παιδιού και την αγία οικογένεια της δυτικής ζωγραφικής

Στο κέντρο της εικόνας δεσπόζει η μορφή της Παναγίας Θεοτόκου, που είναι το κύριο πρόσωπο της παρούσας εορτής

Στο κέντρο της εικόνας δεσπόζει η μορφή της Παναγίας Θεοτόκου, που είναι το κύριο πρόσωπο της παρούσας εορτής

Σε αρκετές εικόνες η Παναγία τυλιγμένη σεμνά στο κόκκινο ένδυμά της, στέκεται γονατιστή σε στάση ευλαβείας και απορίας συγχρόνως, με τα χέρια στο στήθος σταυρωμένα

Απορεί για τον τρόπο τον ανέκφραστο της Γεννήσεως και ατενίζει με ευλάβεια και δέος «το βρέφος που μόλις γέννησε»

Η σχετική **απόσταση** η οποία βρίσκεται το Θείο Βρέφος από τη μητέρα Του υποδηλώνει την βεβαιότητα και το δέος της Παναγίας μας για την Θεότητά Του

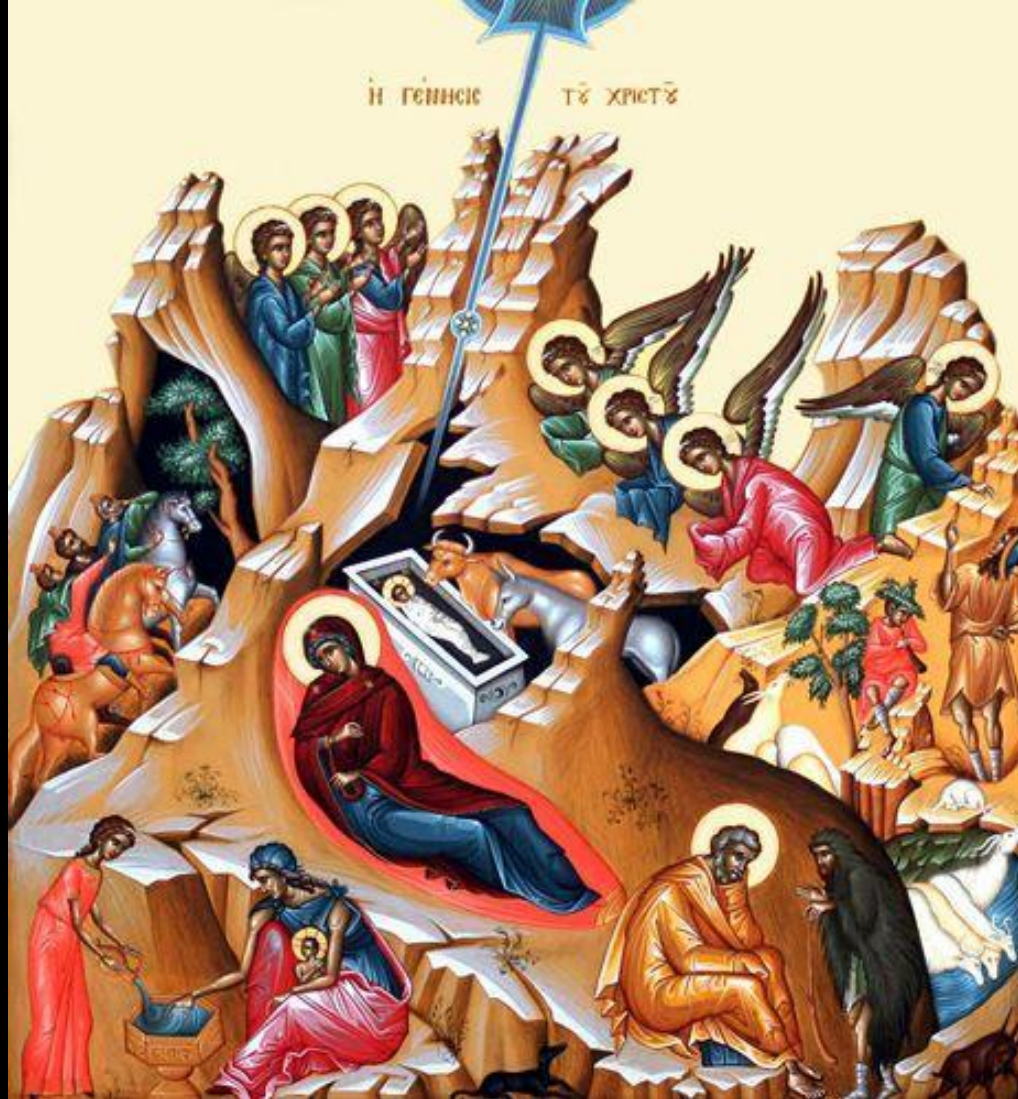
Εικονίζεται δε ο Χριστός **σπαργανωμένος** με κάποιο τρόπο που παραπέμπει σε σαβανωμένο νεκρό όχι μέσα σε κούνια αλλά σε τάφο θέλοντας να τονίσει ο αγιογράφος εξ αρχής ότι ο Σωτήρας του κόσμου γεννιέται για να θανατωθεί για να σώσει τον κόσμο. Την κεφαλή Του περιβάλλει φωτοστέφανο, σύμβολο της Θεότητός Του

Ένα άστρο από τον ουρανό, ρίχνει το πλούσιο και λαμπρό φως του μέσα στο σπήλαιο.
Είναι το αστέρι της Βηθλεέμ το φως της Θείας Χάριτος

Μέσα στο σπήλαιο υπάρχουν μόνο δύο **άκακα ζώα** (βόδι και όνος). Εδώ ο εικονογράφος υπενθυμίζει ότι η παρουσία του Κυρίου στον κόσμο ελευθερώνει τους ανθρώπους από την «αλογία», αλλά και τα λόγια του Προφήτου Ησαΐα «το βόδι γνώρισε το δημιουργό του και ο όνος την φάτνην του κυρίου του ο Ισραήλ όμως δεν αναγνώρισε τον ευεργέτη του». Ταυτόχρονα ο αγιογράφος υπενθυμίζει στον θεατή ότι πρέπει να φανεί φρονιμότερος των αλόγων ζώων, με την ευγνωμοσύνη του προς τον ενανθρωπήσαντα Κύριο και Θεό

Ο Μνήστωρ **Ιωσήφ** στην Ορθόδοξη εικονογραφία εικονίζεται να κάθεται έξω από το σπήλαιο. Ο γέροντας σε ηλικία και σύνεση Ιωσήφ, κάθεται πολύ σκεπτικός, διαλογιζόμενος το θαυμαστό και παράδοξο γεγονός. Η θέση του Ιωσήφ, στην άκρη της παράστασης και σε ικανή απόσταση από την φάτνη, το βρέφος και την Μητέρα του, είναι η πλέον σωστή και εύλογη, αφού αυτός δεν έχει ουσιαστική σχέση με το γεγονός της Γεννήσεως του Χριστού.

Σε μερικές εικόνες μπροστά στον καθήμενο Ιωσήφ ζωγραφίζεται γέροντας που σύμφωνα με την παράδοση είναι ο διάβολος και προσπαθεί να σπείρει αμφιβολίες και υπόνοιες στον Ιωσήφ

Οι **Άγγελοι** με δέος βρίσκονται έξω από το σπήλαιο και αναγγέλλουν το χαρμόσυνο γεγονός στους Ποιμένες οι οποίοι υποδηλώνουν τους απλούς ανθρώπους του Ισραήλ που δέχτηκαν το Χριστό

Ἡ ΤΩΝ ΜΑΓΩΝ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ

Εικονίζονται επίσης οι **Μάγοι** και υποδηλώνουν τους σοφούς ανθρώπους που όμως η θέση και η γνώση τους δεν στέκονται εμπόδιο στο να αναγνωρίσουν το Χριστό ως Σωτήρα και Θεό. Υποδηλώνουν και όλους τους αναζητητές της αλήθειας και του Θεού

Σε κάποιες εικόνες αγιογραφείται το Θείο Βρέφος να το πλένουν γυναίκες. Σύμφωνα με τη διδασκαλία της Εκκλησίας μας και η Παναγία μας γέννησε χωρίς πόνους και ο Χριστός δεν είχε ανάγκη καθαρισμού. Με την απεικόνιση αυτή μάλλον τονίζεται η ανθρώπινη φύση του Χριστού

Επιμέλεια παρουσίασης
Στέφανος Κουμαρόπουλος
συμμετείχε ο μαθητής
Σταύρος Νικολετόπουλος